

Intoxikationer – Ralph Dahlgren

Statistik är bara siffror, statistiken blir aldrig bättre än materialet vi hämtar siffrorna ifrån! Det smyger sig alltid in lite fel i statistik. Men man ska göra så gott man kan. Och det gör vi! Sverige har ett av de bästa statistiska verktygen för epidemiologi – patientregistret. Så inledde Ralph sin föreläsning, en föreläsning som han baserade på statistik från Giftinformationscentralen (GIC) från 2017.

Under 2017 besvarade GIC 94 599 frågor vilket var en ökning med 4 % jämfört med 2016. Majoriteten av frågorna kom från allmänheten, 65 %, och 32 % kom från sjukvården.

Förgiftningsorsak: Bland vuxna utgjorde frågor om förgiftning *orsakade av olycksfall* 31 %, *avsiktlig förgiftning* 47 % och *feldosering/förväxling* 20 %. Majoriteten av frågor om feldosering kom från privatpersoner som oavsiktligt tagit dubbel dos av läkemedel, vilket sällan innebär någon förgiftningsrisk. Det är bland de avsiktliga förgiftningarna som de allvarligaste förgiftningsfallen finns.

Medel använt vid förgiftning/tillbud: 58 % av frågorna från vuxna handlade om läkemedel, 26 % kemiska produkter, 4 % illegal narkotika/internetdroger, 2 % av vardera svampar, kosmetika/hygienprodukter, insekter/ormar och växter, 4 % övriga.

Paracetamol är vanligast bland läkemedelsfrågorna. Risken för leverskador är påtaglig om inte motgiftsbehandling sätts in i tid. Sedan slutet av 2010 har antalet frågor gällande överdoseringar av paracetamol ökat markant och ökningen under 2017 var större än på flera år. Ca en fjärdedel av frågorna från sjukhus gällde paracetamol i långverkande beredningsform (tablett 665 mg). 1 november 2015 beslutade Läkemedelsverket att paracetamoltabletter endast får säljas på apotek. Vidare beslutade Europeiska kommissionen under februari 2018 om indragning av paracetamol i långverkande beredningsform. Denna beredningsform drogs tillbaka från den svenska marknaden 3 juni 2018.

Kylarväska innehållande etylenglykol orsakade under 2017 fler förgiftningsfall än tidigare år. Giftinformationscentralen och Kemikalieinspektionen för en dialog med branschorganisationer och leverantörer i syfte att förebygga förgiftningar med etylenglykol.

En ny plattform för databasen ”Antidotregistret” lanserades under 2017. Registret används av läkare och sjuksköterskor för att se vilka antidoter och hur stora mängder som finns tillgängliga på respektive akutsjukhus.

Läkemedelsbiverkningar – Årsrapport från Läkemedelsverket 2017

7695 läkemedelsbiverkningsrapporter inkom från sjukvården och patienter/konsumenter. De vanligast förekommande läkemedelssubstanserna i rapporter från hälso- och sjukvården var apixaban och warfarin (blodförtunnande läkemedel) som orsakat hjärnblödning samt

intrauterina preventivmedel med gestagen som orsakat oönskad graviditet eller extrauterin graviditet.

Under 2017 inkom 151 rapporter som hade biverkan som misstänkt dödsorsak. De flesta gällde personer över 55 års ålder och avsåg antikoagulantia med allvarlig blödning.

Vi har en rejäl underrapportering av läkemedelsbiverkan i Sverige vilket leder till missvisande statistik. Alla fall av misstänkt läkemedelsbiverkan ska rapporteras, gäller både kända och icke kända biverkningar.

Sammanställt av Agneta Karlsson för RDK-styrelsen